

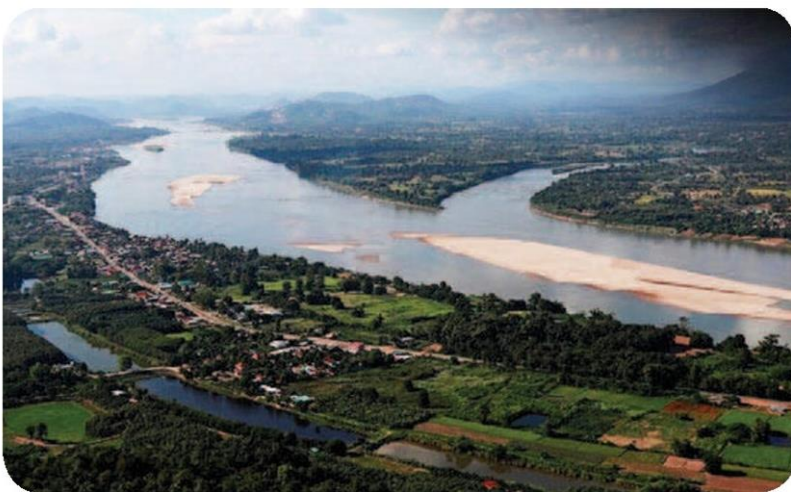
แผนบริหารจัดการร่วมลุ่มน้ำโขง บูรณาการมิติไทย-ลาว-จีน

ข้อมูลจาก GISTDA เล่าให้ฟังว่า “แม่น้ำโขง” ไหลผ่าน 6 ประเทศ ความยาวเกือบ 5,000 กิโลเมตร มีต้นกำเนิดมาจากการละลายของน้ำแข็งและหิมะบริเวณที่ราบสูงทิเบตในบริเวณตอนเหนือของเขตปกครองตนเองทิเบตและบริเวณมณฑลชิงไห่ของประเทศจีน

แม่น้ำโขงช่วงที่ไหลผ่านประเทศจีน ชาวจีนเรียกว่า “แม่น้ำหลานชางเจียง” (Lancang Jiang) ไหลผ่านภูเขาและที่ราบสูงในประเทศจีน ผ่านมณฑลยูนนาน เข้าสู่ ประเทศเมียนมา สปป.ลาว และประเทศไทยบริเวณ “สามเหลี่ยมทองคำ” ที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

จากนั้นไหลเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างประเทศไทยกับ ประเทศลาว ผ่านจังหวัดเชียงราย เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี เป็นระยะทาง 1,520 กิโลเมตร แล้วไหลเข้าสู่ประเทศลาว และประเทศกัมพูชา ก่อนไหลลงสู่ทะเลจีนใต้ ที่ประเทศเวียดนาม รวมความยาวทั้งสิ้น 4,880 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่รับน้ำในลุ่มน้ำ 795,000 ตารางกิโลเมตร หรือ 496.875 ล้านไร่

ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงประกอบไปด้วยประเทศกัมพูชา สปป.ลาว ประเทศเมียนมา ประเทศเวียดนาม และประเทศไทยเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง โดยเฉพาะพันธุ์ปลาอย่างน้อย 1,100 ชนิด ส่งผลให้เป็นแหล่งประมงน้ำจืดขนาดใหญ่ ซึ่งมีปริมาณการจับปลามากกว่า 2.6 ล้านตันต่อปี ซึ่งคิดเป็น 25% ของปริมาณการจับปลาน้ำจืดทั่วโลก

สุรสิทธิ์ กิตติมณฑล เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เปิดเผยภายหลังการเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการจัดการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission Secretariat : MRCS) นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว (เมื่อวันที่ 2 เม.ย. 2568) ว่า ได้มีโอกาสหารือทวิภาคี กับ นายสีหะกอน มะลิวัน รองเลขาธิการสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

โดยได้เน้นย้ำความร่วมมือของประเทศไทยในการขับเคลื่อนความร่วมมือภายใต้บันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ เมื่อวันที่ 8 ต.ค.2567 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว โดยมีขอบเขตความร่วมมือเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพที่ครอบคลุมประเด็นเรื่องการจัดการ

ทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ

นโยบายด้านทรัพยากรน้ำ การป้องกันภัยพิบัติและการแจ้งเตือนล่วงหน้า การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม กฎหมายและข้อบังคับ การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย และคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติลาว การเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการทรัพยากรน้ำ

ทั้งนี้ทั้ง 2 ฝ่ายได้จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานร่วม (Joint Steering Committee) ว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการฝ่ายไทยผ่านการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานด้านน้ำในประเทศ พร้อมทั้งการจัดเตรียมร่างแผนปฏิบัติการร่วม (Draft Action Plan) ระยะ 5 ปี ที่มุ่งเน้นในประเด็นการจัดทำโครงการร่วมในการพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า

และการส่งเสริมแนวทางการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในชุมชนริมแม่น้ำโขง การสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพ ตลอดจนการประชุมหารือประจำปี และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสองประเทศ ซึ่งจะเป็นกรอบแผนงานและกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของทั้งสองประเทศภายใต้ MOU

ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันหารือแนวทางการขับเคลื่อนการยกระดับความร่วมมือผ่านการจัดทำแผนปฏิบัติงานร่วมระยะ 5 ปี ซึ่งจะได้รับการพิจารณาและเห็นชอบใน

การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานร่วมฯ ไทย-ลาว ครั้งที่ 1 ที่จัดขึ้นในช่วงเดือนมี.ย.2568 ณ สปป.ลาว ทั้งนี้ การประชุมดังกล่าวจะเป็นเวทีสำคัญสำหรับการแลกเปลี่ยนแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำข้ามพรมแดน และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรน้ำระหว่างสองประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืนต่อไป

สำหรับที่ประชุมคณะกรรมการแม่น้ำโขงได้รับทราบความก้าวหน้าและร่วมพิจารณาในประเด็นสำคัญต่างๆ อาทิ การอนุมัติการแก้ไขคู่มือทรัพยากรบุคคลของ MRC เกี่ยวกับนโยบายการให้ความช่วยเหลือการศึกษาบุตรและรับทราบรายงานสถานะบุคลากรของ MRCS และสถานะทางการเงิน ความก้าวหน้าในการวางแผนลุ่มน้ำเชิงรุกระดับภูมิภาค การพัฒนาเครื่องมือพยากรณ์น้ำท่วมระยะกลางและระยะยาว รายงานสภาพอุตุ-อุทกวิทยา และสิ่งแวดล้อมของลุ่มน้ำโขงตอนล่าง

รายงานกระบวนการเสนอขอทุนสำหรับโครงการยกระดับการบริหารจัดการประมงข้ามพรมแดนในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) และรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการร่วมระหว่าง MRC และ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

เพื่อส่งเสริมชุมชนในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและการเปลี่ยนแปลงของแม่น้ำโขง

สำหรับคณะกรรมการร่วม คณะกรรมการแม่น้ำโขง (Joint Committee) ประกอบด้วย ผู้แทนระดับไม่ต่ำกว่าอธิบดีของประเทศสมาชิกประเทศละ 1 คน มีการประชุมปีละ 2 ครั้ง ประธานคณะกรรมการร่วมมีวาระ 1 ปี หมุนเวียน ตามลำดับ โดยในปีนี้เป็นครั้งที่ 59 ซึ่ง สปป.ลาวเป็นประธานคณะกรรมการร่วมฯ และเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมดังกล่าว

ก่อนหน้านี้ในการประชุมระดับรัฐมนตรีเกษตรของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ครั้งที่ 3 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันความร่วมมือด้านวิชาการและเพิ่มโอกาสในการขยายตลาดสินค้าเกษตรและอาหารระหว่างกัน โดยฝ่ายไทยได้ยกประเด็นการส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่างไทยและจีนภายใต้บันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือทางวิชาการเกษตรไทย-จีน (Sino-Thai Agricultural Technical Cooperation) ซึ่งมีการจัดการประชุมร่วมกันมาแล้ว 12 ครั้ง สามารถดำเนินโครงการความร่วมมือร่วมกันกว่า 70 โครงการ

โดยทั้งสองประเทศจะใช้กลไกความร่วมมือทวิภาคีในการกระชับความร่วมมือด้านการเกษตรให้มากยิ่งขึ้น และมุ่งหวังในการประชุมครั้งที่ 13 ที่ฝ่ายจีนเป็นเจ้าภาพจะเป็นโอกาสให้ทั้ง 2 ฝ่าย สามารถผลักดันโครงการความร่วมมือด้านการเกษตรของทั้ง 2 ประเทศให้มีความสำคัญ อาทิ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรอัจฉริยะ ระบบตรวจสอบย้อนกลับ รวมถึงสร้างความยั่งยืนที่ดีให้แก่เกษตรกร